

Annika 20/4

Regelrådet Regelrådet <regelradet@regelradet.se>

Remiss - remittering av förslag till reviderade verkställighetsföreskrifter om utförelse av kulturföremål enligt kulturmiljölagen (1988:950)

1 meddelande

registrator <registrator@raa.se>

14 mars 2017 14:15

Till: "registrator.kansli@polisen.se" <registrator.kansli@polisen.se>, "maria.ellior@polisen.se" <maria.ellior@polisen.se>, "registrator@tullverket.se" <registrator@tullverket.se>, "martin.johansson@tullverket.se" <martin.johansson@tullverket.se>, "registratur@kammarkollegiet.se" <registratur@kammarkollegiet.se>, "kungl.biblioteket@kb.se" <kungl.biblioteket@kb.se>, "janis.kreslins@kb.se" <janis.kreslins@kb.se>, "regelradet@regelradet.se" <regelradet@regelradet.se>, "riksarkivet@riksarkivet.se" <riksarkivet@riksarkivet.se>, "anna-karin.hermodsson@riksarkivet.se" <anna-karin.hermodsson@riksarkivet.se>, "registrator@nationalmuseum.se" <registrator@nationalmuseum.se>, "merit.laine@nationalmuseum.se (merit.laine@nationalmuseum.se)" <merit.laine@nationalmuseum.se>, "info@nordiskamuseet.se" <info@nordiskamuseet.se>, "Anna Womack (anna.womack@nordiskamuseet.se)" <anna.womack@nordiskamuseet.se>, "alexander@artmove.se" <alexander@artmove.se>, "stefan@artmove.se" <stefan@artmove.se>, "info@mtab.se" <info@mtab.se>, "info@förenadeantikokonsthändlare.se" <info@förenadeantikokonsthändlare.se>, "amblitz@telia.com" <amblitz@telia.com>, "main@svaf.se" <main@svaf.se>, "info@konstantik.se" <info@konstantik.se>, "lena.hafdell@goteborgsauktionsverk.se" <lena.hafdell@goteborgsauktionsverk.se>, "kammarrattenistockholm@dom.se" <kammarrattenistockholm@dom.se>, "kammarratten.goteborg@dom.se" <kammarratten.goteborg@dom.se>, "forvaltningsrattenimalmo@dom.se" <forvaltningsrattenimalmo@dom.se>, "forvaltningsratteniumea@dom.se" <forvaltningsratteniumea@dom.se>, "svea.hovratt@dom.se" <svea.hovratt@dom.se>, "hovratten.vastrasverige@dom.se" <hovratten.vastrasverige@dom.se>, "stockholmstingsratt@dom.se" <stockholmstingsratt@dom.se>, "malmo.tingsratt@dom.se" <malmo.tingsratt@dom.se>

Kopia: "kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se" <kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se>

Hej,

Översänder remiss - Remittering av förslag till reviderade verkställighetsföreskrifter om utförelse av kulturföremål enligt kulturmiljölagen (1988:950).

Med vänlig hälsning

Registrator

Riksantikvarieämbetet
Administrativa avdelningen

Box 1114
621 22 Visby

E-mail: registrator@raa.se

Please consider the environment before printing this email

3 bilagor

F-Remiss-5 kap 20170307.pdf
117K

F-Föreskrift-5-KML-20170307.pdf
359K

F-VLF-5 kap Konsekvensutredning 20170307.pdf
281K

Se sändlista

Remiss

Datum 2017-03-07

Klassificering 3.4.4.

Dnr 02243-2016

Avdelning Administrativa
avdelningen

Enhet Juridiska enheten

Remittering av förslag till reviderade verkställighetsföreskrifter om utförelse av kulturföremål enligt kulturmiljölagen (1988:950)

Riksantikvarieämbetet har identifierat behov av ett antal ändringar i nuvarande föreskrifter om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål (KRFS 2002:2). Vissa ändringar är redaktionella, såsom att nuvarande hänvisningar till lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. och förordningen (1988:1188) om kulturminnen m.m. ersätts med hänvisning till kulturmiljölagen och kulturmiljöförordningen.

Vissa ändringar syftar till att ensa föreskrifternas skrivningar med 5 kap. 11 § kulturmiljölagen.

Handläggningen av beviljat tillstånd till utförelse av kulturföremål och avslag på tillståndsansökan ensas, då skilda rutiner inte är motiverade.

Riksantikvarieämbetet finner att föreskrifterna medför krav som inte längre är förenliga med Tullverkets befogenheter enligt lag (1996:701) om Tullverkets befogenheter. Det är dessutom tveksamt om kravet på tulldeklaration är förenligt med artikel 36 i Fördraget om Europeiska Unionens Funktionssätt. Det är även tveksamt om kraven är kulturhistoriskt motiverade.

Förslaget till ändrade föreskrifter och allmänna råd återfinns i bilaga 1.

De föreslagna ändringarna bedöms leda till större effektivitet, rättssäkerhet och enhetlig rättstillämpning.

Konsekvensutredningen omfattar ändringsförslagen. Konsekvensutredningen återfinns i bilaga 2.

Enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning skall en myndighet remittera förslag till föreskrifter tillsammans med en

Riksantikvarieämbetet

Storgatan 41

Box 5405

114 84 Stockholm

Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Plusgiro 599 94-4

Bankgiro 5052-3620

konsekvensutredning för att ge statliga myndigheter, kommuner, landsting, organisationer, näringslivet och andra som kostnadsmässigt eller på annat sätt betydande berörs tillfälle att yttra sig över föreskriftsförslagen, allmänna råd och konsekvensutredningen.

Ni ges med denna remiss tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till ändrade föreskrifter och att lämna synpunkter på konsekvensutredningen.

Riksantikvarieämbetet behöver era synpunkter senast den 20 april 2017. Svar skickas digitalt (både pdf och wordfil) till registrator@raa.se. Vid frågor kontakta verksjuristen Helen Carlsson helen.carlsson@raa.se.

Föreskrifterna och de allmänna råden beräknas träda i kraft den 1 maj 2017.

Bilagor

Bilaga 1. Förslag till ändrade föreskrifter om utförelse av kulturföremål enligt kulturmiljölagen

Bilaga 2. Konsekvensutredning, Verkställighetsföreskrifter 5 kap. kulturmiljölagen

Sändlista

Polismyndigheten

Box 12256

102 26 STOCKHOLM

registrator.kansli@polisen.se

maria.ellior@polisen.se

Tullverket

Box 12854

112 98 STOCKHOLM

registrator@tullverket.se

martin.iohansson@tullverket.se

Kammarkollegiet

Kammarkollegiet Huvudkontor

Box 2218

103 15 STOCKHOLM

registratur@kammarkollegiet.se

Kungliga Biblioteket

Box 5039

102 41 STOCKHOLM

Kungl.biblioteket@kb.se

janis.kreslins@kb.se

Regelrådet

Box 4044

102 61 STOCKHOLM

regelradet@regelradet.se

Riksarkivet

Box 12541

102 29 STOCKHOLM

riksarkivet@riksarkivet.se

Anna-Karin.Hermodsson@riksarkivet.se

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde

Box 16176

103 24 STOCKHOLM

registrator@nationalmuseum.se

merit.laine@nationalmuseum.se

Stiftelsen Nordiska museet

Box 27820

115 93 STOCKHOLM

info@nordiskamuseet.se

anna.womack@nordiskamuseet.se

ArtMove

Frihamngatan 58

115 56 STOCKHOLM

alexander@artmove.se

stefan@artmove.se

MTAB

Box 201 64

161 02 BROMMA

info@mtab.se

Förenade Antik- och Konsthandlare (FAK)

c/o Tantalus Antik

Albovägen 39

273 50 BRÖSARP

info@forenadeantikokonsthandlare.se

amblitz@telia.com

Svenska Antikvariatföreningen (SVAF)

Birger Jarlsgatan 32

114 29 STOCKHOLM

main@svaf.se

Sveriges Konst- och Antikhandlareförening (SKAF)

Box 55575

102 04 STOCKHOLM

info@konstantik.se

Sveriges Auktionsföretags Förening

c/o Lena Hafdell

Göteborgs Auktionsverk

Box 7063

402 32 GÖTEBORG

lena.hafdell@goteborgsauktionsverk.se

kammarrätten i Stockholm

kammarrattenistockholm@dom.se

kammarrätten i Göteborg

kammarratten.goteborg@dom.se

förvaltningsrätten i Malmö

forvaltningsrattenimalmö@dom.se

förvaltningsrätten i Umeå

forvaltningsratteniumea@dom.se

Svea Hovrätt
Svea.hovratt@dom.se

Hovrätten för Västra Sverige
Hovratten.vastrasverige@dom.se

Stockholms tingsrätt
Stockholms.tingsratt@dom.se

Malmö tingsrätt
Malmö.tingsratt@dom.se

Kopia till: Kulturdepartementet

Kulturrådets författningssamling

Kulturrådet

KRFS 2017:

Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål;

beslutade den xx 2017.

Med stöd av 33 § kulturmiljöförordningen (1988:1188) föreskriver Riksantikvarieämbetet följande om verkställigheten av 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Inledande bestämmelser

1 § Ansökan om tillstånd till utförelse av kulturföremål enligt 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950) görs på blankett som fastställs och tillhandahålls av Riksantikvarieämbetet.

2 § En ansökningsblankett omfattar ett föremål. Två eller flera föremål som bildar en naturlig ursprunglig enhet t.ex. en servis, en spegel med tillhörande bord eller ett par ljusstakar får redovisas på samma blankett.

3 § Beslut om tillstånd till utförelse eller avslag på ansökan tillställs sökanden i original. Tillståndsmyndigheten ska skicka kopia av beslutet till Riksantikvarieämbetet.

4 § Under tid då utredning pågår om straffbart förfarande enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling rörande ett tillståndspliktigt kulturföremål får tillstånd till utförelse av föremålet inte ges.

Särskilt om öppna utförelsetillstånd

5 § Med öppna utförelsetillstånd menas tillstånd som kan användas vid ett obegränsat antal utförelsetillfällen under giltighetstiden. Ett öppet utförelsetillstånd kan vara allmänt eller särskilt och gäller i ett år från dagen för beslut.

6 § För kulturföremål, som förs ut ur landet av en offentlig institution här i landet eller en institution som får bidrag av stat, kommun eller landstingskommun och som ska föras tillbaka till Sverige, kan Riksantikvarieämbetet utfärda ett allmänt öppet utförelsetillstånd.

7 § För kulturföremål, som förs ut av fysisk eller juridisk person för att användas i samband med offentlig kulturverksamhet och som ska föras tillbaka till Sverige, kan ett särskilt öppet utförelsetillstånd ges.

IKRAFTTRÄDANDE

1. Dessa föreskrifter ersätter Riksantikvarieämbetets föreskrifter (KRFS 2002:2).
2. Dessa föreskrifter träder i kraft den xx 2017.

På Riksantikvarieämbetets vägnar

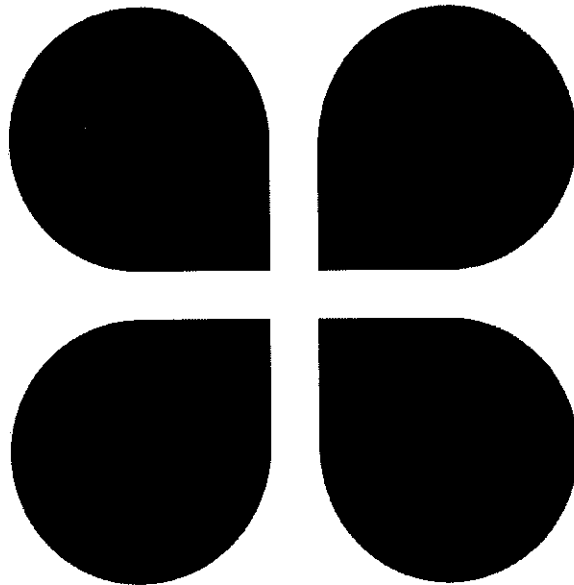
LARS AMRÉUS

Catharina Sojde

Rapport från Riksantikvarieämbetet

Konsekvensutredning

Verkställighetsföreskrifter 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950)

Riksantikvarieämbetet

Box 5405

114 84 Stockholm

www.raa.se

Innehåll:

1	Riksantikvarieämbetets föreskrifter om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål.....	5
2	Problem och syfte	5
3	Beskrivning av alternativa lösningar och effekterna av att regleringen inte kommer till stånd eller revideras	6
4	Uppgifter om vilka som berörs av regleringen	6
5	Bemyndigande	7
6	Kostnadsmässiga och andra konsekvenser, såsom administrativa.....	7
7	Överensstämmer föreskriftsförslaget med de skyldigheter som följer av EU-medlemskapet.....	8
8	Ikraftträdande och informationsinsatser	9
9	Beskrivningen av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig och vad det innebär för verksamheternas administrativa kostnader för företag	10
10	Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen	10
11	Specialmotivering	10

1 Riksantikvarieämbetets föreskrifter om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål

Enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet utreda konsekvenserna av föreskrifter och allmänna råd. Konsekvensutredningen ska göras innan myndigheten beslutar om föreskrifter eller allmänna råd.

Tillståndskrav för utförelse av vissa äldre kulturföremål finns till för att skydda det nationella kulturarvet. Bestämmelserna slår vakt om föremål som särskilt väl hjälper oss att förstå äldre tiders kultur. I kulturarvet ingår även föremål som bidrar med kunskap om historiska händelser eller hör samman med kulturhistoriskt viktiga miljöer eller personer.

Bestämmelser om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål från Sverige finns i 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950) (utförelsetillstånd) och i EU-förordning 116/2009 om export av kulturföremål utanför EU:s tullområde (exportlicens).

Riksantikvarieämbetet har enligt 33 § kulturmiljöförordningen (1988:1188) bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter till 5 kap. kulturmiljölagen. Här aktuella föreskriftsförslag är en revidering av nuvarande verkställighetsföreskrifter till 5 kap. KML (KRFS 2002:2). Ändringarna avser att modernisera föreskrifterna samt att tillse att de språkligt och materiellt korresponderar med lagtexten.

Konsekvensutredningen omfattar förslagen till ändringar i Riksantikvarieämbetets nuvarande föreskrifter och allmänna råd.

2 Problem och syfte

Gällande föreskrifter korresponderar i vissa delar inte helt med skrivningarna i 5 kap. KML, specifikt vad avser 5 kap. 11 § samma lag. Avvikelseorna medför materiella skillnader, varför de behöver åtgärdas. Avvikande skrivningar kan dessutom medföra tolknings- och tillämpningsproblem.

Nuvarande skrivningar i föreskrifterna för hur beslut ska meddelas skiljer sig åt mellan beviljat tillstånd och avslag. Detta bör åtgärdas då skäl saknas för skilda förfaranden.

I arbetet med föreskriftsrevideringen har vidare bedömts att kravet på att uppvisa tillstånd för Tullverket, och kravet på Tullverkets anteckning, inte är förenligt med Tullverkets befogenheter enligt lag (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen. Uppvisande och antecknande ter sig dessutom administrativt betygande för såväl Tullverket som tillståndsinnehavaren (utforslaren).

Kravet på utpekande av person i beslut om allmänna öppna tillstånd utgår. Institutioner är tillståndshavare och bör få besluta vem som ska företräda dem.

I övrigt finns behov av vissa marginella redaktionella ändringar, såsom hänvisning till kulturmiljölagen istället för kulturminneslagen, och samma korrigeringsvad gäller kulturmiljöförordningen.

Vad gäller de specifika förslagen se avsnitt "Specialmotivering" (vari respektive ändringsförslag kommenteras), sist i konsekvensutredningen.

3 Beskrivning av alternativa lösningar och effekterna av att regleringen inte kommer till stånd eller revideras

Alternativet är att inte revidera föreskrifterna, vilket dock medför att konstaterade problem, ovan, kvarstår. Ett annat alternativ är att upphäva föreskrifterna. Det försvårar dock verkställigheten av 5 kap. kulturmiljölagen i den delen det avser ansökningsförfarande, tillståndsgivning och tillståndformer.

4 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De aktörer som berörs av föreskriftsändringen är i stort sett desamma som berörs av nuvarande föreskrifter dvs. de fysiska eller juridiska personer som önskar föra ut föremål listade i bilagan till kulturmiljöförordningen, tillståndmyndigheterna, inkluderat stiftelsen Nordiska museet, och Tullverket samt indirekt polis, åklagare, allmän domstol och förvaltningsdomstol. I o m att föreskriftsförslaget korresponderar med skrivningarna i 5 kap 11 § kulturmiljölagen utvidgas kretsen av aktörer som kan söka och erhålla allmänna öppna utförseltillstånd.

Sveriges kommuner och landsting

Förslagen bedöms endast indirekt påverka kommuner och landsting. I den mån kommuner och landsting ansvarar för eller finansierar en offentlig institution i enlighet med 5 kap. 11 § p. 3 kulturmiljölagen, så bör en vidgad krets som kan erhålla öppna utförelsetillstånd vara ekonomiskt och administrativt positivt.

Små och medelstora företag

Föreskriftsförslaget bedöms inte ha någon särskild påverkan på små och medelstora företag, jämfört med nuvarande reglering.

5 Bemyndigande

Enligt 5 kap. 3 § kulturmiljölagen får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddela närmare föreskrifter om ansökningsförfarandet (ansökan om utförelsetillstånd). Riksantikvarieämbetet får enligt kulturmiljöförordningen (1988:1188) meddela föreskrifter om verkställighet av 5 kap. kulturmiljölagen.

6 Kostnadmässiga och andra konsekvenser, såsom administrativa

Riksantikvarieämbetet bedömer att föreskriftsförslaget i stort är kostnadsneutralt för de aktörer som berörs av nuvarande reglering samt att förslagen inte medför ökad administrativ börda.

Att fler offentliga institutioner kan ansöka om allmänna öppna utförelsetillstånd bör vara positivt för institutionerna och tillståndsmyndigheterna, eftersom det bör minska administrationen av ansökningar och därmed kostnader för densamma för sökanden och tillståndsmyndigheten.

Ändringarna i paragraferna om allmänna öppna utförelsetillstånd och särskilda dito medför dels att rekvisiten (kraven) för båda tillståndstyperna anpassas till kulturmiljölagens rekvisit (vilket är ett ändringsskäl i sig), dels att rekvisiten som ska vara uppfyllda för öppna till-

stånd blir färre. Det senare får antas minska kostnader och administrativa bördor för både enskilda, institutioner och tillståndsmyndigheter.

För Tullverket del bör borttagande av krav på tulldeklaration medföra minskad administration och därmed minskad kostnad. Borttagandet av kravet på uppvisande av tillstånd för Tullverket bör även minska den administrativa bördan för tillståndsinnehavare (utforslare).

Ett uttalat krav på att avslagsbeslut ska tillställas sökanden i original får antas endast ”kodifiera” nuvarande rutiner, om inte så bör rättsäkerheten för den som får avslag öka. Nuvarande krav på försändelse av positiva beslut via post är inte logistikneutral. Nuvarande reglering där avslagsbeslut får meddelas på det sätt som tillståndsmyndigheten finner lämpligt ter sig aningens vagt. Tillställandekravet medför knappast omotiverade kostnader för tillståndsmyndigheterna (i den mån det alls medför kostnadsökning).

7 Överensstämmer föreskriftsförslaget med de skyldigheter som följer av EU-medlemskapet

Inom EU gäller fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital på den inre marknaden. Kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna är förbjudna (artikel 34- 35 Fördraget om Europeiska Unionens Funktionssätt, EUF-Fördraget). Enligt artikel 36 samma fördrag ska bestämmelserna i artiklarna 34- 35 inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde eller skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

Riksantikvarieämbetet bedömer att föreskriftsförslaget mer överensstämmer med principen om fri rörlighet i och med borttagandet av kravet på att tillståndet ska uppvisas för Tullverket (administrativt försvårande för fri rörlighet). Indirekt bör även de minskade kraven (rekvisiten) för erhållande av tillstånd främja den fria rörligheten.

8 Ikraftträdande och informationsinsatser

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelser bedöms inte behövas. Föreskrifterna kan sålunda träda i kraft när de publicerats i Statens kulturråds författningssamling. Ansökningar inkomna innan här aktuellt föreskriftsförslag träder i kraft bör utan problem från ikraftträdandet kunna handläggas enligt de nya bestämmelserna. I praktiken kan tillställandekravet för avslagsbeslut knappast vara problematiskt att efterleva även för pågående ärenden. Medför de ändrade skrivningarna för vilka institutioner som kan söka öppna utförseltillstånd och/eller de ändrade kraven för att erhålla tillstånd (ändamålskrav m.m.) att fler aktörer kan ansöka om, och erhålla tillstånd, så sker så efter de nya bestämmelsernas ikraftträdande. Det som kan ha betydelse för redan inkomna ansökningar om öppna utförseltillstånd kan vara att fler tillstånd beviljas pga. borttagandet av vissa krav. Detta är dock inte ett problem och det väsentliga ut kulturarvsaspekt är kravet på återförande till Sverige.

Borttagandet av kravet på uppvisande för Tullverket är en administrativ lättnad för Tullverket och utforslare. Lättnaden bör träda ikraft omgående. Det kan dessutom framstå som aningen förvirrade om vissa utförseltillstånd under en tid ska visa upp, men andra, senare meddelade tillståndsbeslut inte ska visas upp. Teoretiskt sett kan dessutom vid en och samma utforsling uppvisandekrav gälla för vissa objekt, men inte för andra, i samma sändning.

Informationsinsatser

Riksantikvarieämbetet bedömer att information via tillståndsmyndigheternas hemsidor är tillfylles vad gäller allmänheten. Specifika informationsinsatser bedöms ur resurssynpunkt onödigt. Dessutom kan eventuell berörd allmänhet svårligen identifieras. Information via hemsidan och kort skriftlig information till kända branschaktörer bedöms vara tillfylles för de senare. Vad gäller tillståndsmyndigheterna så utgör den så kallade utförselgruppen (vari samtliga tillståndsmyndigheter är representerade) extern referensgrupp. Det bör säkerställa information till dessa. Tullverket och Polisen ingår även de i utförselgruppen, varför även dessa informeras den vägen.

9 Beskrivningen av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig och vad det innebär för verksamheternas administrativa kostnader för företag

De föreslagna ändringarna är inte sådana som påverkar företagens tidsmässigt eller deras administrativa kostnader.

10 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

De föreslagna ändringarna innehåller inga förslag som påverkar konkurrensförhållanden.

11 Specialmotivering

I bemyndigandemeningen ersätts förordningen om kulturminnen m.m. med kulturmiljöförordningen.

Nuvarande 1 § - Föreslagen 1 §

Endast en redaktionell ändring. Kulturminneslagen m.m. ersätts med kulturmiljölagen.

Nuvarande 2 § - Föreslagen 2 §

Förslaget medför ett nytt kriterium för att en och samma ansökningsblankett ska kunna användas. Kravet på att föremål inte bara ska vara en naturlig enhet, utan även vara en ursprunglig enhet antas inte medföra någon märkbar ökning av antalet ansökningar (ärenden) på grund av att färre objekt är att betrakta såsom en enhet. Ändringen får antas vara marginell och i linje med lagstiftarens tanke (närmast en kodifiering). Dock betonar den enhetstankens kulturhistoriska dimension.

Exemplifieringen av enheter har minskat och moderniserats. Noteras bör att det idag är, och med förslaget förblir, en icke-uttömmande lista. Om det visar sig att införandet av rekvisitet

ursprunglig och revideringen av exemplifieringen medför tolknings- och tillämpningsproblem får detta adresseras via vägledning. Det finns dock föga anledning att anta att ändringen kan förorsaka tolknings- och tillämpningsproblem.

Nuvarande 3 § - Förslagen 4 §

Skrivningarna i nuvarande 3 § har ograverat flyttats till 4 § i syfte att åstadkomma en mer systematisk struktur. Stadgandet kan synas överflödigt då det borde vara självklart att tillstånd till utförelse inte ska meddelas för föremål som är föremål för förundersökning. Med hänsyn till att utförelsetillstånd har beviljats i dylik situation bedöms dock att paragrafen inte bör tas bort i dagsläget.

Nuvarande 4- 5 §§ - Förslagen 3 §

Nuvarande 4 och 5 §§ förs samman i en paragraf (3 §). Beslut i ett tillståndsärende kan innebära att tillståndsmyndigheten beviljar eller avslår ansökan. Det är dock fråga om beslut i en och samma ärendetyp, oaktat utfallet. Det finns ingen anledning att ha skilda bestämmelser för hur positiva eller negativa beslut ska meddelas. Det ter sig dessutom aningens rättsosäkert att avslagsbeslut, där intresse kan finnas av att överklaga, meddelas på det sätt som tillståndsmyndigheten finner lämpligt. När fråga är om för sökanden negativt beslut bör inte skönsmässighet föreligger i hur beslut meddelas.

Ändringarna innebär att det tydliggörs att tillståndsbeslut i original ska tillställas sökanden och kopia på beslut ska tillställas Riksantikvarieämbetet. Nuvarande lydelse kan förstås så att tillstånd till utförelse ska upprättas i två exemplar. Rimligen är det lagstiftarens intention att även denna typ av beslut ska hanteras på sedvanligt vis dvs. original till adressaten för beslutet, här sökanden. Förslagen lydelse bedöms vara logistikneutral vad gäller hur själva tillställandet ska gå till. Det uttryckliga kravet på sändning via post utgår. Även om det i dagsläget i praktiken torde vara fråga om någon typ av postförsändelse. Det finns dock ingen anledning att uppställa krav på postförsändelse. Det är heller inget krav som återfinns i förvaltningslagen (1986:223).

Hänvisningen till förvaltningslagen utgår. Det behövs inte, och bör inte, stadgas i en myndighetsföreskrift att en lag gäller. Samtliga tillståndsmyndigheter har i sin handläggning av ansökningar och i beslutsfattandet att följa förvaltningslagen i o m att fråga är om förvaltningsbeslut.

Nuvarande 6 § - Föreslås utgå

Paragrafen föreslås utgå. Det följer av 3 § lagen om Tullverkets befogenheter att lagen är tillämplig endast beträffande ett antal varor som uppräknas i lagrummet. I 3 § p. 7 återfinns kulturföremål som avses i 5 kap. kulturmiljölagen. Lagen är sålunda tillämplig på här aktuella kulturföremål.

Av 4 § första stycket samma lag följer bland annat att den som för ut en vara (uppräknad i 3 §) från Sverige till ett annat EU-land ska anmäla varan (utförseln) till Tullverket om varan omfattas av förbud mot utförsel, eller om något villkor för utförsel inte är uppfyllt eller om varan förs ut med stöd av ett tillstånd som meddelats på grund av oriktig uppgift eller utlämnad föreskriven uppgift. Av samma lagrum andra stycket följer bland annat att den som för ut en vara som avses i 3 § p. 1, 3, 8, 10 eller 11 §§ alltid ska anmäla varan till Tullverket.

3 § p. 7 samma lag återfinns inte i 4 § andra stycket. Sålunda följer av lydelsen i 4 § första stycket att uppvisningskrav av här aktuella utförseltillstånd förutsätter olika former av oredlighet hos utförselaren. Oredlighet och/eller "rent" olagliga handlingar. Här aktuella utförseltillstånd är inte ett sådant tillstånd (eg. föremål/vara) som alltid ska uppvisas, även då tillståndet i alla delar är korrekt.

Riksantikvarieämbetet bedömer att utförseliföreskrifternas krav på att tillstånd alltid ska uppvisas för Tullverket, samt förses med Tullverkets anteckning, inte är förenligt med lagen om Tullverkets befogenheter vid inre gräns samt här aktuell tulldeklaration utgör ett fördragsstridigt och omotiverat administrativt hinder för den fria rörligheten.

Nuvarande 7 § - Föreslagen 5 §

Skrivningarna i nuvarande 7 § har på grund av att nuvarande 6 § föreslås utgå, ograverat flyttats till 5 §.

Nuvarande 8 § - Föreslagen 6 §

Skrivningarna i nuvarande 8 § korresponderar inte med dito i 5 kap. 11 § p. 3 kulturmiljölagen. Diskrepansen är sådan att nuvarande föreskrift snävar in kretsen aktörer som kan söka allmänt öppet utförseltillstånd jämför med skrivningen i 11 § kulturmiljölagen. Nuvarande föreskrift medför att fler krav (rekvisit) ska vara uppfyllda för att tillstånd ska ges, än vad som återfinns i 11 § kulturmiljölagen. Riksantikvarieämbetet bedömer att begränsningen av aktörer och utvidgningen av kraven inte ryms inom verkställighetsbemyndigandet.

5 kap. 11 § p. 3 kulturmiljölagen möjliggör för offentliga institutioner eller för institutioner som får bidrag av det offentliga att söka och få öppna utförelstillstånd. Det är sålunda inte förenligt med lagen att endast centrala museer kan söka och få öppna utförelstillstånd. Skrivningen utgör därmed en i lag icke sanktionerad diskriminering (av den lokala och regionala nivån m.fl.) i och med att öppna utförelstillstånd kan medföra administrativa och därmed även kostnadsmissiga lättnader.

Samlings- och utställningskraven/rekvisiten återfinns inte i 5 kap. 11 § p. 3 kulturmiljölagen. Där uppställs endast krav på återförande. Samlings- och utställningskraven kan knappast sägas rymmas inom verkställighetsbedmyndigandet. Risk finns även att de, i enskilda fall, kan medföra tolknings- och tillämpningsproblem. Riksantikvarieämbetet kan inte heller se att begränsningen och/eller de utökade kraven/rekvisiten i nuvarande föreskrifter på något vis skulle vara kulturhistoriskt motiverade. Det intressanta är inte varför ett föremål förs ut, utan att det återförs. (Det finns i kulturmiljölagen heller inga krav på återförande i ogravat skick, vilket skulle kunna tas till intäkt för ändamålskrav.)

Det har kommit till Riksantikvarieämbetets kännedom att problem har uppstått i enskilt fall då utförelse skett av flera verk för samlingsutställning, vari ingått av privatperson utlånat verk, utlånat endast för den utställning som föranledde utförelsen. Privatpersonens verk kan i det scenariot inte anses ingå i ett centralt museums samling. Förvisso avses verket användas i en specifik utställning. Med nuvarande föreskrifter har ett "vanligt" utförelstillstånd utfärdats för det utlånade objektet, separat. Med hänsyn till tidigare tolknings- och tillämpningsproblem och då kulturmiljölagen inte uppställer samlings- eller utställningsverksamhetskrav föreslås kraven tas bort.

Kravet på namngivning av personer som företräder institutionen föreslås tas bort. Institutionen är tillståndsinnehavare och bör efter eget skön besluta vem som företräder den. Utgår tulldeklarationskravet bör personutpekandet dessutom inte fylla någon praktisk funktion.

Med hänsyn till att skrivningen centrala museer ändras till offentliga institutioner så kan andra stycket om Kungl. Biblioteket och Riksarkivet utgå. Båda myndigheterna är rimligen offentliga institutioner.

Nuvarande 9 § - Förslagen 7 §

I syfte att förtydliga ändras skrivningen i paragrafen så att det uttryckligen framgår att begreppet enskild person omfattar enskilda fysiska och juridiska personer.

5 kap. 11 § p. 4 kulturmiljölagen uppställer återförande till Sverige och användning i samband med offentlig kulturverksamhet som kriterier för om ett särskilt öppet utförelstillstånd kan ges. Nuvarande föreskriftskrav på regelmässighet återfinns inte i lagen. Riksantikvarieämbetet bedömer att kravet inte rymms inom verkställighetsbemyndigandet. Det är för inskränkande och långtgående. Riksantikvarieämbetet kan inte heller se på vilket vis regelmässighet är kulturhistoriskt motiverat. Tilläggas bör, förvisso, att det i praktiken torde förutsättas viss utförelsfrekvens för att ett faktiskt intresse av att söka ett särskilt öppet utförelstillstånd ska föreligga.

Nuvarande 10 § - Föreslås utgå

Paragrafen föreslås utgå av samma skäl som nuvarande 6 § föreslås utgå. Föreskrifterna är inte förenliga med Tullverkets befogenheter och utgör ett fördragsstridigt och omotiverat administrativt hinder för den fria rörligheten.